

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** "Όχι πάντα, γιατί τίς περισσότερες φορές, ο Πιερρότος έπρεπε νά 'χη άλευρωμένο τό πρόσωπο, κατάλευνο από άλευρι σύμφωνα μέ τήν ένδυματολογική παράδοσι. Τό ξέρεις αυτό ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ** Κι' άν δέν τό ήξερα, θά τό φανταζόμουνα, διότι όλα αυτά τά άποικηάτικα κοστούμια, έχουνε κάποια βάσι, κάποια ύπόστασι, κάποια ιστορία. Καί Πιερρότος σημαίνει Πετράκης. Πιερρό γαλλικά ο μικρός Πέτρος από τό Πιέρρ' πού σημαίνει Πέτρος. "Αλλως τε καί πιέρρ' στά γαλλικά σημαίνει τήν πέτρα. 'Ο Πιερρό λοιπόν ή ο Πετράκης άν τόν μεταφράσωμε στά έλληνικά, είναι σύμφωνα μέ τήν γαλλική κωμωδία του 1600, ένα πρόσωπο πού παριστάνει τόν ύπηρέτη ενός μλωνά. Τόν θέλουν λοιπόν κατάλευνα ντυμένον οί φραντσέζοι, γιατί είναι άλευρωμένος από τό άλευρι του μύλου. Δέν είναι έτσι ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** "Έτσι ακριβώς Γιάνιο καί χαίρομαι ιδιαίτερα πού κάνομε απόψε τήν 'Εγκυκλοπαίδεια του Καρναβαλιού. "Όμως δίπλα στον Πιερρότο έχομε καί τήν Κολομπίνα... Ξέρεις τί είναι ή Κολομπίνα ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ** Είναι ανάγκη νά τό ξέρω ; Τό λέει ή ίδια ή λέξις. Κολομπίν' στά γαλλικά είναι ή Περιστερούλα. Κολόμπ' τό θηλυκό περιστέρι. Μήπως κι' έμεΐς δέν έχομε όνομα Περιστέρα ιδίως στά χωριά της Ρούμελης ; Κολόμπ' λοιπόν ή περιστέρα, Κολομπίν' ή μικρή περιστέρα, ή Περιστερούλα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Μάλιστα. Καί ή Κολομπίνα, είναι ή κόρη του μλωνά, ντυμένη κι' αυτή στά λευκά από τό άλευρι του μύλου, ύποτίθεται καί τήν αγαπά ο Πιερρότος, ο Πετράκης, μά αυτή διακριώς τόν αποφεύγει γιατί τήν κυνηγάει καί άλλος έρωτευμένος ο 'Αρλετίνος πού είναι πρόσωπο κι' αυτός, της παλαιής Γαλλικής κωμωδίας του 1600. Βλέπεις λοιπόν ότι αυτές οί τρεις άποικηάτικες έμφανίσεις έχουνε κάποια ιστορία...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί δέν μᾶς μένει παρά τό ἄλλο κλασσικό ἀποικηάτικο μασιάρε-
μα, τό ν τ ό μ ι ν ο, ὅμως γιά τό ντόμινο ~~μᾶ~~ ἔχω τήν ὑπόφια
ὅτι κάποτε θά τό φόρεσαν στήν Γαλλία, γιά νά μιμηθοῦν τό ράσο
πού φοροῦσαν οἱ καθολικοί καλόγεροι. Ράσο μέ κουκουθλα μαζί.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μπράβο Γιάννη. Αὐτό ἀκριβῶς εἶναι. Τό καλογερίστιο ράσο
τῶν καθολικῶν.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μά γιατί νά τό ἀποκαλέσουν ντόμινο ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Διότι στήν παλαιότερη Γαλλία, ὅσοι μασκαρευόντουσαν σέ καλογέ-
ρους, γιά νά δίνουν μεγαλύτερη φυσικότητα στήν ἀμφίεσι, λέ-
γανε : Ὁ κύριος μεθ' ἡμῶν... Τό λέγανε λατινικά : Ντόμινους
βόμπις κούμ... Καί ἔμεινε τό ντόμινους, σάν ντόμινο πού κατήν-
τησε νά σημαίνει τήν ἀποικηάτικη ἀμφίεσι.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Κατάλαβα, ὅπως καί τό παιγνίδι τό ντόμινο πού ἐπενοήθη μέσα
σέ μοναστήρια, γιά νά περνοῦν τίς ὥρες τους οἱ καθολικοί καλό-
γεροι. Φαίνεται ὅτι ἔρχιζαν τήν παρτίδα τοῦ παιγνιδιοῦ μέ τήν
ἐκκλησιαστική εὐχή : Νόμινους βόμπις κούμ, ὁ κύριος μεθ' ἡμῶν
καί ἀπ' ἐκεῖ πήρε τήν ὀνομασία του τό παιγνίδι.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὅμως μπλέξαμε μέ τά παιγνίδια καί ξεχάσαμε τό Καρναβάλι.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ἐπανερχόμεθα λοιπόν στό Καρναβάλι. Φαντάζομαι ὅτι στήν παλιά
Ἀθήνα, ἡ δεύτερη Κυριακή τῆς Ἀποικηᾶς, ἦτανε πιό ἔντονη ἀπό
τήν πρώτη.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὅπως δῆποτε, πρῶτον γιατί πληθαίνανε τά ἀποικηάτικη θεάματα
τῶν δρόμων. Τό γαῖτανάκι γύριζε πάντα σέ σοπᾶκια καί πλατείες
καί ἡ γυαμῆλα ἐπίσης. Γύφτισσες κυκλοφοροῦσαν παντοῦ χορεύ-
οντας ξυπόλητες καί ἀξιοθρήνητες καί ὁ ναστανᾶς τῆς Ἐθνικῆς
Τραπεζῆς, ἐθεωροῦσε καθῆκον του νά μασκαρευτῆ καί αὐτός.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ὁ ναστανᾶς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ; Τί θά πῆ αὐτό ; Εἶχε ἡ

Ἐθνική Τράπεζα ναστανᾶ ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὅχι βέβαια. Μά στήν γωνία τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, ὑπῆρχε ἕνας
ναστανᾶς μέ τήν φουφοῦ του πού ἦτανε ἔτσι γνωστός.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Πολύ φυσικό, αφού εκεί ήτανε τό μόνιμο στέκι του. Καστανάς τής 'Εθνικής Τραπεζής.

ΓΙΑΒΝΟΥΚΑΚΗΣ Μιά και ήρθε κουβέντα για τόν Θύμιο - έτσι τόν λέγανε τόν καστανά τής 'Εθνικής Τραπεζής, θυμήθηκα ένα καταπληκτικό ανέκδοτό του. Ήτανε από τήν Καρδίτσα ό Θύμιος, παραγκούνης γνήσιος και τσιγκούνης όνομαστός. Όταν πέθανε άφησε τέσσερα σπίτια...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ 'Από τά κάστανα ;

ΓΙΑΒΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα, από τά κάστανα. Κάποτε λοιπόν ένας συγγενής του από τό ίδιο χωριό τής Καρδίτσας, κατηφόρισε στην 'Αθήνα για να κάνη και αυτός τόν καστανά. Δέν είχε όμως ούτε για ν' αγοράση μία φουφού και ζήτησε από τόν Θύμιο δέκα δραχμές δανεικές μά ό Θύμιος πρώτον από τσιγγουνιά και δεύτερον για να μην δημιουργήση κι' έναν ανταγωνιστή του άρνήθημε εύφύεστατα. Δέν έχω δικαίωμα να σου δώσω, του ειπε, γιατί έχω σύμβασι με τήν 'Εθνική Τράπεζα. Τί σύμβασι έχεις ; ρώτησε κατάπληκτος ό φουφαράς ό συγγενής του. 'Η Τράπεζα έχει αναλάβει τήν υποχρέωσι να μην πουλάη κάστανα κι' εγώ να μην δίνω δάνεια...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ "Αν είναι αληθινή αυτή ή ιστορία, είναι όντως έπιπληκτική ή άπάντησις του καστανά. Όμως κάτι λέγαμε για τόν καστανά σχετικά με τό Καρναβάλι...

ΓΙΑΒΝΟΥΚΑΚΗΣ "Α ναί, ότι ό Θύμιος ό καστανάς, θεωρούσε υποχρέωσί του να μασναρεύεται κι' αυτός πουλώντας τά κάστανά του. Έβαζε ένα φέσι, μουστάκια και γυαλιά και καθότανε στην φουφού του μπροστά μασναρεμένος και διαλαλούσε τό έμπόρευμά του : "Έχω κάστανα φημένα - κάστανα μασναρεμένα. Τίς δύο τελευταίες Κυριακές μάλιστα, στόλιζε και τήν φουφού του με πολύχρωμα χαρτιά

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μιά και μιλάμε όμως για 'Αποικηές, ξέρεις ότι τραγούδια καθαρώς άποικηάτικα στην παλιάν 'Αθήνα δέν βρίσκονται. Βέβαια

είχανε οι άθηναίοι ώρισμένα τραγούδια πού τά συνηθίζανε σέ καιρό καρναβαλιού, μά αυτά δέν είχανε λόγια άποικηάτικα. Μπορούμε μάλιστα νά πούμε σχεδόν μέ πεποίθησι, ότι ένα από τά πρώτα τραγούδια μέ στίχους καθαρώς άποικηάτικους, άκούστηκε πρώ στα 1915 έδώ και πενήντα πέντε χρόνια και είναι ένα βάλς, μέ μουσική του Ψαρούδα και στίχους του Τσοικοπούλου : Τό φιλί τής μάσιας. Είμαι βέβαιος ότι πολλοί άθηναίοι θά τό άκούσουν μέ συγκίνησι.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΑΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου)

Μαιευά 'πό του χορού τήν ζάλη
μέσ' τό σιοτάδι στήν αύλή
σήκωσες μιά στιγμή τήν μάσια
και μου 'δωσες ένα φιλί...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τής μάσιας τό φιλί. Είναι ένα τραγούδι πού άφησε έποχή στήν 'Αθήνα και πρέπει νά ξέρης Γιαγιο, ότι δέν είναι τραγούδι πού διαδόθηκε από τόν δρόμο, όπως ~~διεφερόταν~~ μερικές καντάδες ή άλλα τραγούδια. Τό φιλί τής μάσιας, πρωτακούστηκε σέ συναυλία τυπώθηκε και διαδόθηκε από τά σπίτια. Κέντρα δέν ύπήρχαν τότε για ν' άκούγωνται τραγούδια σ' αυτά, ούτε ραδιόφωνο, ούτε δίσκοι γραμμοφώνου κάν. Τό τραγούδι αυτό, τό φιλί τής μάσιας, έπιασε από έλλειφι εύγενικής μουσικής. "Επιασε χωρίς νά έκλαϊνευθη μέ τήν έννοια τής έκλαϊνεύσεως πού έννοούμε σήμερα. "Ομως δέν υπήρχε άθηναίος πού νά μήν τραγουδούσε έστω και φάλτσα, τό φιλί τής μάσιας του Χαρούδα...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Κι' αυτός ό Ψαρούδας τί ήτανε ; Συνθέτης έπαγγελματίας ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κάθε άλλο μάλιστα. 'Ερασιτέχνης συνθέτης και κατ' έπάγγελμα διπλωματικός. Γλωσσομαθέστατος, κομφότατος και άσχημότατος μ' ένα μουσι ούτε μαύρο, ούτε ξανθό, αλλά μάλλον καστανό χρώματος καφέ, μέ μονύελο πάντα, ήτανε υπάλληλος του 'Υπουργείου 'Εξωτερικών, αλλά πρώτος πάντα στήν κοσμική κίνησι τής 'Αθήνας μέ τό άφογο μαύρο του σακάκι, ριγέ πανταλόι και γιλέκο φανταζιζέ, μάλλον γκρίζο !

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Τόν φαντάζομαι χωρίς νά τόν ἔχω γνωρίσει. Βλέπεις ἐπειδή τήν ἐποχή, γύρω στά 1915, τό ἐλαφρό τραγούδι, δέν εἶχε βρεῖ τήν μέση του ὁδῶ καί βρισκότανε ἢ πολύ χαμηλά, παντάδα καί μερικά εὐθυμα λαϊκά τραγούδια ἢ στά ἀνώτατα κοινωνικά στρώματα. Ὅμως ὁ κοσμάνης τραγουδοῦσε πάντα... Τί τραγουδοῦσε ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τραγούδια ἀπό ἐπιθεωρήσεις. " Ἄλλως τε ἡ δίψα τοῦ κόσμου γιά τραγούδι, ἦτανε τόση, ὥστε ὅταν ἀνέβαινε μιᾶ καινούργια ἐπιθεωρήσεις, ἐτονίζετο στό πρόγραμμα : Μέ 25 πεταχτά τραγουδάκια.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Θράσις κλασική καί καθιερωμένη : Μέ 25 πεταχτά τραγουδάκια. Τήν ἔχω ἀκούσει καί ἔλλοτε.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἐκτός αὐτοῦ, πρέπει νά ἔχωμε ὑπ' ὄφιν μας, ὅτι τότε, γύρω στά 1915 - 1920, στά μουσικά θέατρα τῆς ἐπιθεωρήσεως δέν ὑπῆρχε ὁ θεσμός τῆς τραγουδίστρας ἢ τῆς ρομαντιέρας ὅπως τήν ἀποκαλοῦσανε τότε. Πρῶτος νομίζω ὁ Ἀντώνης ὁ Βώττης, ὁ μακαρίτης ἐκεῖνος κομπογράφος τῆς ἐπιθεωρήσεως, ἐδημιούργησε αὐτόν τόν θεσμό, παρ' οὐσιάζοντας στήν σικηνή τήν πρώτη ἑλληνίδα τραγουδίστρα, τήν Σωτηρία Ἰατρίδου μέ τήν περίφημη " Ρεζεντᾶ " καί τήν " Κάρμεν μέ τά μαύρα μάτια... ". Καί μιᾶ καί βρισκόμαστε σέ καιρό ἀποικηγάτιο, ἔχω τήν ὑπορρέωσι νά σοῦ ὑπενθυμίσω ἀγαπητέ μου Γιάγκο, ὅτι ἓνα ἀπό τά πρῶτα ἀποικηγάτια τραγούδια, καλοῦ γούστου τραγούδια, εἶναι τό τραγούδι τοῦ Ἀλέκου Σακελλάριου : Ἡ γυναῖκα ἔχει πάντα καρναβάλι... μέ ὠραιότατη δική σου μουσική.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Ἡ γυναῖκα ἔχει πάντα καρναβάλι... Που τό θυμήθηκες...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Νά πού τό θυμήθηκε καί μιᾶ καί τό θυμήθηκε θά ἤθελα πολύ νά τό ἀκούσω ἀπό τήν Κλειώ.

ΚΡΕΙΤΤΟ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Ἡ γυναῖκα ἔχει πάντα καρναβάλι

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ας ξαναγυρίσωμε λοιπόν στο Καρναβάλι της παληάς 'Αθήνας.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Κάποτε μιλούσαμε για ένα τύπο της παληάς 'Απόκριας, τόν ποιητή Θεοδοσίου... είμαι βέβαιος ότι πολλοί άθηναίοι άπροατές μας θά θέλανε ν' άκούσουν πάλι γι' αυτόν.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ο Θεοδοσίου ήτανε γνωστός ως ποιητής του κάρρου. Κάθε ~~οδός~~ 'Απόκρια έμφανιζότανε φορώντας μιá λιγδιασμένη βελάδα επάνω σ' ένα κάρρο και γύριζε στις συνοικίες της 'Αθήνας άπαγγέλλοντας ποιήματα σιανδαλιστικά, όπως λόγου χάριν τό περίφημο 'Ακουστε τί έπαθε ή χήρα ή 'Αφροδίτη - που έβλεπε κάθε νύχτ στον ύπνο της τόν μακαρίτη... και ακολουθούσαν τά παθήματα φανταστικά παθήματα της χήρας που ό Θεοδοσίου νά παρίστανε ως πραγματικά αλλάζοντας τόν τόπο ~~διανομής~~ της διαμονής της ανάλογα. Δηλαδή εν τυχόν βρισκότανε στα Πετράλωνα ό Θεοδοσίου έλεγε : 'Η χήρα κατοικεί εις τα Πατήσια, έκει που οάει οδρόμος Ίσια... "Αν πάλι βρισκότανε ό ποιητής στού Μακρυγιαννη, έλεγε : 'Η χήρα κατοικεί εις τά Μετράλωνα και έχει μπλέξει μ' άλλονα...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καλό τό σύστημα του ποιητού. "Ετσι δέν μπορούσε κανείς νά τόν έλέγξη. Και τί έλεγε τό ποίημα :

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ορίστε, διάβασε εδώ Γιάνγιο τό πάθημα της χήρας κατá Θεοδοσίου

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ (Διαβάζει) 'Ακουστε τί έπαθε ή χήρα ή 'Αφροδίτη που έβλεπε στον ύπνο της τόν μακαρίτη και μιá νύχτα είδε τό φάντασμα του μέ σεντόνι χωρίς νά σπεφτή πώς τό σεντόνι ~~έκρυβε~~ έκρυβε τόν μανάβη τόν 'Αντώνη που ήτανε γείτονας της και τήν καφουρευότανε μά ή χήρα τόν έρωτά του τόν άρνιότανε...
Και μιá νύχτα ό 'Αντώνης έμπήκε στού σπίτι τυλιγμένος σέ σεντόνι και έκανε τόν μακαρίτη και της είπε ότι πάντα τήν άγαπά και έγιναν τά πάντα και τά λοιπά και τά λοιπά.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Εδῶ σταματοῦσε τὸ ἔμμετρο. Καί φυσικά οἱ ἀκροαταί ἀπὸ τὸν δρόμο δυσανασχετοῦσαν. Ποιά εἶναι τὰ λοιπά ; του φωνάζανε. Πές μας τὰ λοιπά... Μὰ ὁ Θεοδοσίου εἶχε ἔτοιμη τὴν ἀπάντησι καὶ δείχνοντας ἓνα μάτσο μικρές ἐφημερίδες ἀπαντοῦσε :

Μιά πενταροῦλα μόνον θά δώσετε
καὶ ὄλα τὰ λοιπά θά τὰ ἀναγνώσετε
σ' αὐτὴν 'ὄδῳ τὴν ἐφημερίδα
καὶ μάλιστα, στὴν πρώτη τὴν σελίδα.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Καὶ ἀγοράζανε ἐφημερίδες ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Οἱ περισσότεροι. Σέ κάθε γειτονιά, σέ κάθε του στάθμευσι ὁ Θεοδοσίου πουλοῦσε πενήντα τουλάχιστον ἐφημερίδες κι' εἰσέπραττε δυὸ μιση δραχμές. Δέκα τέτοιους σταθμούς νά 'κανε, ἔβγαζε ἓνα εἰκοσπεντάριο

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Φαντάζομαι ὅτι μ' αὐτά κι' αὐτά θά εἶχε γίνει δημοφιλῆς ὁ Θεοδοσίου καὶ θά τὸν ἀγαπούσανε.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δημοφιλέστατος πραγματικά. Ὅταν ἔφθανε τὸ κάρρο τοῦ Θεοδοσίου μπροστά στὸ καφενεῖο μιᾶς γειτονιάς, σταματοῦσε κάθε δουλειά, σταματοῦσε ἡ κίνησις. Μπαϊάληδες, τσαγγάρηδες, μανάβηδες, οἱ πάντες, νοικοκυρές ἀπὸ τὰ παράθυρα καὶ τίς ἀυλόπορτες βγαίνανε ν' ἀκούσουν τί θά ἔλεγε ὁ Θεοδοσίου. Τακτικὸ τοῦ κέντρο ἦτανε τὸ καφενεῖο ἐνὸς Σταμάτη στὴν πλατεῖα Βάθης. Ἐκεῖ ὁ Θεοδοσίου ἄρχιζε τὸ ποίημά του ὡς ἐξῆς :

Στένομαι στὸ καφενεῖο τοῦ Σταμάτη μὲ πόζα
καὶ πιστεύω ὅτι θά μὲ κερᾶση ὁ Σταμάτης σ' μιὰ γυαζόζα

'Εφώναζε τὸ πλῆθος : Γυαζόζα στὸν ποιητή... γυαζόζα στὸν ποιητή
Καὶ ὁ καφετζῆς ὁ Σταμάτης, τί νά κάνη, ἄνοιγε μιὰ γυαζόζα γιὰ τὸν Θεοδοσίου. Τί τὰ θέλεις ὅμως Γιάγκο ἀγαπητέ. Σήμερα γελάμε πού τὰ λέμε αὐτά. Καὶ τότε γελοῦσανε ὄλοι πού τὰ βλέπανε. Ὅμως σέ τελευταία ἀνάλυσι ἦτανε...

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Εἴρω τί θέλεις νά πῆς. Ἦτανε ἀθλιότης, φτώχεια καὶ κλομοιριά

"Ἔτσι δὲν εἶναι ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Έτσι άκριβώς. Όπως δήποτε όμως οι άθηναίοι πρεσβεύανε σάν άξίωμα τήν παροιμία : 'Η φτώχεια θέλει καλοπέρασι. Καί έστω καί φτωχά, χωρίς πολυτέλειες, οι παλαιοί άθηναίοι γλεντούσανε.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Αυτό τό πιστεύω. Καί μ' έλο πού τά λαϊνά σπίτια ήτανε μικρά καί τά δωμάτιά τους στενόχωρα, τραβούσανε τά έπιπλά τους στόν τοίχο ή τά βγάζανε καί στην αύλή, για νά 'χουνε τόπο νά χοροπηθήσουνε οι γλεντζέδες τραγουδώντας τόν κλασσιό Καραλάμπη, πού ήτανε τό άπομνηνάτιο τραγουδι τής παληάς 'Αθήνας άπό τά χίλια όικταιόσια πενήντα... έδώ καί έκοτόν εΐκοσι χρόνια.

ΚΑΒΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) "Ελα βρέ Καραλάμπη νά σέ παντρέψωμε νά φάμε καί νά πιουμε καί νά χορέψωμε

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ξέρεις Γιάννη ότι αυτό τό τραγουδι του Καραλάμπη έχει μιά ιδιαίτερη κοινωνική σημασία :

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ 'Ιδιαίτερη κοινωνική σημασία ; Δηλαδή ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τήν έποχή εκείνη πού δέν ύπήρχε πολύ θάρρος μεταξύ των δύο φύλων, οι περισσότεροι γάμοι γινόντουσαν μέ προξενεία. Καί γι' αυτό οι προξενήτρες ήτανε συχνότατο έπάγγελμα στό γυναικειο φύλο. Περίμεναν λοιπόν τά κορίτσια τής γειτονιάς, νά γίνη ένα τέτοιο γλέντι για νά προσκληθουν καί άντρες νά γνωριστουνε.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Μαντεύω τήν συνέχεια. Τραγουδούσανε τά κορίτσια : "Ελα βρέ Καραλάμπη νά σέ παντρέψωμε... για νά προκαλέσουν τους άνδρες. Καί όχι μονάχα αυτό, μά σίγουρα πολλές φορές θ' άλλαζανε καί τό όνομα του Καραλάμπη, λέγοντας τό όνομα του ύποφηφίου γαμπρού... Καί φυσικά θά χορεύανε καί καλαματιανό μ' αυτόν τόν σκιοπό...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πρώτη έσερνε τόν χορό κοπέλλα άνύπαντρη κατά κανόνα κρατώντας καί μαντήλι για λόγους ιδιαίτέρους...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Αυτό πάλι δέν τό καταλαβαίνω. Γιατί κρατούσε μαντήλι γιά λόγους ιδιαίτέρους ; Ποιοί ήτανε οί ιδιαίτεροι λόγοι ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Είπαμε ότι τόν χορό=τόν Ήσερνε κοπέλλα. Δέν ήξερε ποιός θά είναι δεύτερος στήν σειρά. Καί γιά νά μήν έγγίξω τό χέρι της τό χέρι σου έντρα, είχε έπινοηθεί ή μέθοδος του μαντηλιού...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ "Ωστε αυτό ήτανε ; Κι'έγώ νόμιζα ότι τό μαντήλι χρειαζότανε γιά τήν εύχέρεια των κινήσεων...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Η εύχέρεια των κινήσεων ήτανε ή δικαιολογία. 'Η άφρομή όμως ήτανε ή άποφυγή τής έπαφής. "Άλλως τε αυτό φαίνεται και από τά δημοτικά λιανοτραγουδα : Κι'έν χορεύωμε σάν φίλοι -- μάς χωρίζει τό μαντήλι... και τό άλλο : Καταργούμε τό μαντήλι -- και θά σμίξωμε τά χείλη...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μά τότε είναι φανερό ότι τό μαντήλι χρειαζότανε και γιά λόγους μή =έπαφής... "Όπως δήποτε, τό λαϊκό γλέντι γινότανε στά σπίτια και τίς αύλές των σπιτιών, όπως άλλως τε τό άναφέρει και ό Μωραϊτίνης σ'ένα σχετικό του σατυρικό :

Είς τήν αύλή τής πλύστρας τής ~~κακή~~ Κατίγως
 έδοθη μέγα ~~μά~~ μπάλ μασιέ
 κι'έχόρευε ό μπαλωματής ό σεβνταλής ό εβίγγος
 μετά τής θυγατρός του καρροτσέρη Ρεμπεσιέ
 "Ήταν ό Χρήστος μέ περροβια Λουδοβίκου του τεφάρτου
 και ό Βαγγέλης, ό διανομεύς του ήρτου
 μέ άλογίσια κεφαλή
 τόν έπκο παριστάνοντας τόν Δούρειον
 πού όλοι, λίγο ή πολύ
 τόν φώναζαν : Γαιδούριον !
 Τό μπάλ μασιε δέν έτελείωσε πολύ καλά
 διότι συνεπλάκησαν οί χορευταί
 και λόγια άντήλλαξαν πολλά
 και τέλος, κάποιος έκανε σεφτέ
 κι'άνέσπασε ένα μυτερό τσαγγάρινο σουβλί
 και διελύθη ό χορός είς τής Κατίγως τήν αύλή...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τί νά σοῦ πῶ Γιάγιο μου ; Σέ καμαρώνω πού εἶχες φυλάξει αὐτούς τούς στίχους τοῦ Τίμου Μωραϊτίνη. Εἶναι χαρακτηριστικοί γιά τά οἰκογενειακά γλέντια πού γινόντουσαν στήν παλιά Ἀθήνα. Εἶναι ὁ ὀρισμός πού ἔδωσε κάποτε ὁ Μπάμπης "Αννινος γιά τό ἑλληνικό γλέντι μέ τέσσερις στίχους :

Ἀρχή τοῦ γλεντιοῦ, πολύ ὠραία
 Παρεξήγησις, ἔρχεται μοιραία
 Βιάλυσις μ' ἓνα θλιβερό σημεῖον :
 Κάποιος θά πάη στό Νοσοκομεῖον !

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Βέβαια δέν ἦταν ἀπαραίτητο νά γίνῃ συμπλοκή σ' ἓνα ἀποκρηάτικο γλέντι, μά πάντα παραδοιοῦσε ἡ Παρεξήγησις. Καί θυμᾶμαι πολύ καλά, σ' ἓνα ἀποκρηάτικο γλέντι, σέ δημόσιο κέντρο λίγο πρίν ἀπό τό Σαράντα, πρίν ἀρχίσῃ ὁ πόλεμος, τότε πού ὁ Χίτλερ εἶχε καταλάβει τήν Πολωνία, σ' ἓνα δημόσιο χορό, κάποιος ἀποτάθηκε σ' ἓνα διπλανό του τραπέζι ρωτῶντας ἓναν ἄγνωστο. Κύριε, γιατί κοιτάζετε τήν κυρία πού συνοδεύω ; Καί ὁ ἄλλος ἀποκρίθηκε :
 "Ολος ὁ κόσμος δέν εἶναι ὑποχρεωμένος νά κοιτάζῃ τήν Πολωνία...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πολύ ὠραία ἀπάντησις. Καί φαντάζομαι ὅτι ἡ παρεξήγησις θά ἔληξε.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Βίλικρινῶς δέν θυμᾶμαι τήν συνέχεια, μά δέν νομίζω πώς ἔγινε συμπλοκή. Ὅπως δῆποτε ὅμως μιά καί μιλάμε γιά καρναβάλια τῆς πάλῃς Ἀθήνας δέν πρέπει νά παραλείψωμε ἕλλο ἓνα τραγοῦδι πού ἀκουγότανε κατὰ κόρον στά οἰκογενειακά λαϊκά γλέντια.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κατάλαβα ποιό ἐννοεῖς : Τήν βλάχα τήν παινεμένη... Καί τό ἀρχίζε πάντα μιά κοπέλλα πού ἦτανε ντυμένη βλάχα... Πολύ εὐχαρίστως θά τό ἀκουγα καί ἀπό τά χεῖλη τῆς κλειῶς...

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Ἐγώ 'μαι ἡ βλάχα ἡ παινεμένη
 Ἐγώ 'μαι ἡ βλάχα ἡ ξακουστή...
 Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιάγιο μου ἡ ὥρα μας πέρασε καί νομίζω...

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Ἔχεις δίκαιο. Πιάνομε τήν κουβέντα καί δέν καταλαβαίνομε ὅτι περνᾷ ἡ ὥρα. Ἐρεβουάρ λοιπόν γιά τήν προσεχῆ Κυριακή

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τήν ἴδια πάντοτε ὥρα.